

☐

Aan

De minister van Financiën van Curaçao

Adres kantoor Curaçao

De Rouvilleweg 39

Willemstad, Curaçao

Telefoon (+5999)4619081

Adres kantoor Sint Maarten

Frontstreet 26

Convent Building

Philipsburg, Sint Maarten

Telefoon (+1721) 5430331

Contactpersoon

Cluster Curaçao

Datum

28 mei 2018

Ons kenmerk

Cft 201800124

Pagina

1/6

Telefoonnummer

+5999 4619081

E-mail

info@cft.cw

Uw kenmerk

Bijlage

-

Adres kantoor Aruba

L.G. Smith Boulevard 68

La Piccola Marina

Oranjestad, Aruba

Telefoon (+297) 5832800

E-mail info@cft.cw

Internet www.cft.cw

Onderwerp

Reactie op de eerste uitvoeringsrapportage 2018

Geachte heer Gijsbertha,

Op 14 mei 2018 heeft het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) de uitvoeringsrapportage (UR) over het eerste kwartaal 2018 ontvangen van Curaçao. Conform artikel 18 lid 1 van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Rft) zendt de Raad van Ministers uiterlijk zes weken na afloop van ieder kwartaal de UR aan het Cft en aan de Staten. De eerste UR is derhalve tijdig ontvangen. Hierbij ontvangt u de reactie van het Cft, waarvan een afschrift aan de Staten wordt verstuurd.

Oordeel

Het Cft constateert dat in de 1^e UR de baten met ANG 29,5 miljoen achterblijven op de jaarprognose, waarvan ANG 10,3 miljoen bij de belastingen. Ook de lasten blijven achter op de prognose (ANG 25,9 miljoen) waarmee het voorlopig nadelig saldo uitkomt op ANG 3,6 miljoen ten opzichte van de prognose voor 2018. Conform afspraak compenseert Curaçao minimaal 1/3^e deel van het tekort 2017 in de begroting 2018. In de begroting 2018 is rekening gehouden met een tekortcompensatie van ANG 48 miljoen. De marges om tegenvallers op te vangen in deze begroting zijn daarmee beperkt en worden door het voorlopige nadelig saldo op basis van de prognose voor het 1^e kwartaal nog kleiner.

Op basis van de 1^e UR 2018 komt het voorlopige tekort 2017 uit op ANG 113,1 miljoen, waarin reeds rekening is gehouden met enkele nog te verwachten baten en lasten. In een eerdere rapportage heeft u tekort van ANG 133 miljoen gemeld. Om dit voorlopige tekort 2017 en de wijziging ten opzichte van deze rapportage te kunnen beoordelen vraagt het Cft om de nog te verwachten andere baten en lasten zo snel mogelijk toe te lichten en een eindejaarprognose voor 2017 te presenteren aan het Cft. Te meer dit de tekortcompensatie in 2018 nog zou kunnen beïnvloeden.

Mede gezien in het licht van het doorlopen hoor -en wederhoortraject naar aanleiding van de uitvoering in 2017, spreekt het Cft zijn zorgen uit over de realisatie 2018. Er is sprake van achterblijvende belastingopbrengsten en de verwachting op basis van onze analyse is dat dit nadelige saldo niet meer (volledig) zal worden ingelopen. Daarnaast ontbreekt in de 1^e UR het inzicht in de voortgang van de compliance verhogende en de kostenbesparende maatregelen. Aan de toezegging om over de voortgang hiervan te rapporteren op 'de op de Rft gebaseerde wijze' (zie uw brief van 22-2-2018, zaaknummer 2018/007617), is naar inzicht van het Cft onvoldoende invulling gegeven. Ook aan de afspraak om maandelijks over de uitvoering van deze maatregelen te rapporteren, zodat tegenvallers tijdig in beeld komen, is geen gehoor gegeven. Het Cft is van mening dat deze maandelijkse rapportages zo spoedig mogelijk alsnog aangeleverd moeten worden, zodat het Cft zicht heeft op het effect van de geïmplementeerde maatregelen en uw sturing daarop.

Het Cft constateert dat met deze UR onvoldoende in beeld is gebracht hoe Curaçao erop stuit dat de realisatie binnen de begroting blijft en sluit daarom een nieuw tekort eind 2018 niet uit. In het bijzonder wijst het Cft op de mogelijke tegenvallers bij HNO/Sehos en adviseert de regering dan ook om maatregelen voor te bereiden waarmee ruimte wordt gecreëerd in de begroting om tegenvallers op te vangen, zodat een tekort voor 2018 voorkomen kan worden en aan de afgesproken minimale tekortcompensatie 2017 kan worden voldaan.

Toelichting

Gewone dienst 2018

De gewone dienst sluit op basis van de realisatie tot en met het eerste kwartaal 2018 met een voordelig saldo van ANG 88,3 miljoen, ten opzichte van de originele jaarprognose van ANG 91,9 miljoen. Dit levert een nadelig verschil van ANG 3,6 miljoen op. De baten komen uit op ANG 665,3 miljoen, ANG 29,5 miljoen lager dan de prognose. De lasten komen uit op ANG 577,0 miljoen en zijn daarmee ANG 25,9 miljoen lager dan de prognose. Een redengevende verklaring voor deze afwijkingen geeft de 1^e UR niet. Het Cft verneemt graag de oorzaak en het eventuele gevolg van deze verschillen op het begrote resultaat voor 2018, alsook de stappen die genomen zullen worden om binnen de afgesproken kaders te blijven.

Er is sprake van tegenvallende opbrengsten bij de winstbelasting (ANG 9,6 miljoen), de overige belastingen/compliance (ANG 15,5 miljoen) en afvalstoffenbelasting (ANG 3,0 miljoen). Enkele andere belastingposten, waaronder de loonbelasting (ANG 9,3 miljoen), de inkomstenbelasting (ANG 4,3 miljoen) en de motorrijtuigenbelasting (ANG 2,8 miljoen), laten vooralsnog een positief resultaat zien ten opzichte van de prognose, waardoor de tekorten bij de andere belastingontvangsten gedeeltelijk worden gecompenseerd. Het saldo van de gerealiseerde belastingontvangsten blijft ANG 10,3 miljoen achter bij de prognose, waarmee geconcludeerd kan worden dat in ieder geval een deel van de compliance verhoging (namelijk ANG 15,5 miljoen -/- ANG 10,3 miljoen) wel is gerealiseerd.

Op basis van een extrapolatie van de gemiddelde realisatie van de afgelopen 7 jaar, is het de verwachting van het Cft dat het nadelige saldo op de belastingen niet meer volledig zal worden ingelopen. Te meer ook een toelichting op de voortgang van het compliance traject ontbreekt. Bij de overige baten vallen vooral de lagere premieopbrengsten SVB op (ANG 13,7 miljoen).

Bij de lasten blijft het gebruik van goederen en diensten achter bij de prognose met ANG 6,3 miljoen, wat neerkomt op een onderbesteding van ca. 20%. Bij de sociale fondsen blijven met name de lasten van de Basisverzekering Ziektekosten achter (ANG 14,1 miljoen). Verder zijn in het 1^e kwartaal voor ANG 119,8 miljoen verplichtingen aangegaan, ANG 53,3 miljoen hoger dan bij de 1^e UR 2017. Het Cft verneemt van deze ontwikkelingen graag de oorzaak alsmede de eventuele doorwerking op het eindresultaat 2018.

Het is voor het Cft op basis van deze UR niet vast te stellen of de beoogde kostenverlagende maatregelen en verhoging van de compliance bij de belastingen naar verwachting verloopt. Op pagina 33 van de 1^e UR wordt verwezen naar een toezegging om over deze onderwerpen in de UR te rapporteren. Daarbij wordt aangegeven dat ten aanzien van de compliance verhogende maatregelen nadere analyses gedaan zullen worden en dat voor de kostenbesparing een gedegen monitoring nog niet mogelijk is. Verder zijn net als bij de 1^e UR 2017 ook in de 1^e UR 2018 praktisch geen redengevende verklaringen voor de mee- en tegenvallers opgenomen, waardoor eventuele structurele doorwerking van bijvoorbeeld de tegenvallende belastinginkomsten moeilijk zijn te bepalen. Aangezien de eerste helft van 2018 bijna voorbij is dient eventuele bijsturing van de implementatie van deze maatregelen tijdig en effectief plaats te vinden om de kans op tegenvallers aan het eind van het jaar te voorkomen.

Gewone dienst 2017

De gewone dienst 2017 sluit voorlopig met een tekort ANG 108,1 miljoen. Echter op basis van nog te realiseren na te komen baten (ANG 45,3 miljoen) en lasten (ANG 50,3 miljoen) wordt het nadelig eindsaldo voorlopig geraamd op ANG 113,1 miljoen. De nog na te komen baten en lasten worden echter niet nader geduid waardoor het Cft niet kan inschatten of er een risico bestaat dat het tekort alsnog hoger uitvalt dan nu verwacht wordt. De afsluiting van het voorgaande begrotingsjaar vindt in mei plaats. De extracomptabele verwerking van de nakomende baten en lasten suggereren dat dit cijferbeeld echter nog kan wijzigen

Sociale fondsen

Bij de sociale fondsen is er over het eerste kwartaal per saldo ANG 4,6 miljoen aan het schommelfonds onttrokken. De prognose was dat er een onttrekking van ANG 7,6 miljoen in het eerste kwartaal nodig zou zijn. De premieopbrengsten lopen weliswaar met ANG 13,7 miljoen achter, maar de kosten op de diverse fondsen tezamen zijn ANG 16,7 miljoen lager dan geprognosticeerd. Vooral de kosten van de Basisverzekering Ziektekosten liggen beduidend lager dan verwacht (ANG 14,1 miljoen).

Een reden hiervoor wordt niet gegeven. De geactualiseerde prognose voor het schommelfonds laat zien dat een verdere uitputting van ANG 31,1 miljoen wordt verwacht in 2018. Gezien de beginstand van ANG 35,1 miljoen begin 2018 betekent dit dat wederom een groot beroep op het schommelfonds moet worden gedaan om de fondsen sluitend te maken. Deels is dit het gevolg van de eenmalige verlaging van de bijdrage aan het schommelfonds van ANG 15 miljoen in 2018 die in de BW is doorgevoerd. Deels lijkt hier een additionele tegenvaller te worden verwacht, die niet nader is toegelicht in de UR. Voorts vraagt het Cft de regering om een nader onderbouwde verwachting te geven van de ontwikkeling van de baten en de lasten van de sociale fondsen in 2018.

Kapitaaldienst 2018

De kapitaaldienst 2018 laat voorlopig een nadelig saldo zien van ANG 17,0 miljoen, terwijl in de prognose nog rekening was gehouden met een nadelig saldo van ANG 39,0 miljoen. Dit is vooral het gevolg van het feit dat er voor 2018 nog geen nieuwe financiering is opgenomen en de investeringen bij met name gebouwen & bouwstructuren achterlopen op de prognose (ANG 14,5 miljoen). Het Cft verneemt graag wat hiervan de oorzaak is.

Kapitaaldienst 2017

De kapitaaldienst 2017 sluit voorlopig met een nadelig saldo van ANG 65,4 miljoen. Indien echter gecompenseerd wordt voor de eerder verantwoorde financiering van de kosten voor de bouw van HNO (ANG 79,7 miljoen) en extra afschrijvingen (ANG 3,8 miljoen) komt het voorlopig saldo voor 2017 uit op ANG 18,1 miljoen positief.

Risico's in UR

Nu risico's rondom bijvoorbeeld de raffinaderij, HNO en Sehos zich materialiseren en dividendbetalingen vertraging oplopen, is de noodzaak tot actieve en transparante beheersing onverminderd relevant. In de 4^e UR 2017 werd voor Sehos al een risico benoemd oplopend tot maximaal ANG 120 miljoen (lening inclusief interest en restschuld). In de 1^e UR 2018 noemt u verwachte meerkosten HNO (ca. ANG 78 miljoen) en geeft u aan dat in 2016 verantwoorde dividenden voor een bedrag van ANG 80 miljoen (van UTS, Curoil, RDK en de CBCS) nog niet tot ontvangsten hebben geleid. Zelfs als slechts een deel van de impact van deze of andere risico's zich dit jaar voordoet, wordt de kans op een begrotingstekort 2018 aanzienlijk vergroot. Op vrijdag 25 mei is de door u toegezegde risicoanalyse ontvangen. Het Cft zal nog apart op de aangeleverde risicoanalyse reageren.

Rentelastnorm

Voor wat betreft de omvang van de leningen wordt deze begrensd door de rentelastnorm. Deze rentelastnorm houdt in dat de te betalen rente op het totaalpakket aan leningen maximaal 5% van de gemiddelde inkomsten van de collectieve sector mag bedragen. Deze rentelastnorm is momenteel bepaald op ANG 119 miljoen.

Uit de eerste UR blijkt dat de prognose van de te betalen rentelasten van de overheid uitkomt op ANG 62,6 miljoen. Tezamen met de te betalen rente van de overige entiteiten van de collectieve sector zal het totaal van de gebruikte ruimte van de rentelastnorm uitkomen op 54%.

Liquiditeit

Het Cft vraagt wederom aandacht voor de ontwikkeling van de liquiditeitspositie van Curaçao. De current ratio is een liquiditeitsratio die iets zegt over de mate waarin aan de kortlopende verplichtingen kan worden voldaan indien alle vlottende activa te gelde zouden worden gemaakt. De current ratio is per ultimo maart gedaald van 1,0 naar 0,9 ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar, daar waar gestreefd zou moeten worden naar een waarde van ratio van tussen de 1,0 en 1,5. De beschikbare liquide middelen voor de operationele bedrijfsvoering bedragen momenteel ANG 188,7 miljoen. Het Cft vraagt uw aandacht voor het versterken van de liquiditeitspositie en verzoek u aan te geven welke maatregelen getroffen zullen worden om deze terug te brengen binnen de door u gehanteerde norm van tussen de 1,0 en 1,5. De liquiditeitspositie kan daarnaast ook verder teruglopen indien investeringen op de kapitaaldienst voorgefinancierd worden uit eigen middelen.

Financieel beheer

In de UR wordt op basis van een vijftal prioritaire PEFA-indicatoren gerapporteerd over de voortgang in de verbetering van het financieel beheer. Voor wat betreft de indicator "Effectiviteit inning belastingaanslagen" wordt vermeld dat de belastingopbrengsten 2018 in het eerste kwartaal hoger liggen dan het eerste kwartaal 2017. Daarentegen wordt op basis van de realisaties t/m maart aangegeven dat de jaarprojectie van de belastingopbrengsten achterlopen op de begroting 2018. Het openstaande saldo van de top-500 grootste belastingschuldigen stijgt bijvoorbeeld met ANG 166 miljoen ten opzichte van het jaar 2017 mede als gevolg van een actualisatie van de top-500 (2018: ANG 921 miljoen, 2017: ANG 755 miljoen).

In de UR wordt aangegeven dat bij het innen van de onroerendgoedbelasting het grootste knelpunt is gebleken dat de gegevens uit het Kadaster dateren uit 2013. Verder is er sprake van technische achterstand en onvolledige informatie. Het uitblijven van actuele gegevens heeft financiële gevolgen voor het innen van de onroerendgoedbelasting. Het Cft adviseert de kadastergegevens zo snel mogelijk te actualiseren.

Een ander belangrijk punt van financieel beheer is een tijdig door de Staten vastgestelde jaarrekening. De laatste vastgestelde jaarrekening is van 2013. Het Cft vraagt nogmaals de nadrukkelijk aandacht van de regering en de Staten om een inhaalslag te maken bij het vaststellen van de jaarrekeningen 2014 t/m 2016.

Overheidsentiteiten

Een van de door het Cft aangekaarte risico's voor de begroting 2018 betreft de preciaire financiële situatie van een aantal overheidsentiteiten.

Kenmerk
Cft 201800124
Blad
6/6

Verder geeft u aan dat in 2016 verantwoorde dividenden voor een bedrag van ANG 80 miljoen nog niet tot ontvangsten hebben geleid.

Zelfs als slechts een deel van de impact van deze of andere risico's zich dit jaar voordoet, wordt de kans op een begrotingstekort 2018 aanzienlijk vergroot. Een analyse van de door het Cft ontvangen jaarrekeningen van stichtingen toont aan dat ook hier in sommige gevallen sprake is van een zorgwekkende financiële situatie. Zo is nog onduidelijk of met de voorziening van ANG 13 miljoen de aflossing van de schulden aan de Fundashon Kas Popular (FKP) volledig is gemitigeerd en is bij Capriles Kliniek sprake van structurele verliezen. Ook de financiële gevolgen van de mogelijke oninbaarheid van verwachte dividenden van overheids-NV's en de uitdagingen rondom de reguliere betaling van de duurtetoeslag van het Land en haar entiteiten dienen volgens het Cft duidelijk in kaart te worden gebracht en te worden beheersd.

In de afgelopen weken heeft afstemming plaatsgevonden tussen het Cft en het Ministerie van Financien over de beschikbare jaarrekeningen van overheidsN.V.'s. Het Cft dankt u voor de voortgang die is geboekt bij de oplevering van de jaarrekeningen van de N.V.'s. Inmiddels heeft het Cft beschikking over alle jaarrekeningen van N.V.'s tot en met 2016, die bij het Ministerie van Financien zijn aangeleverd. Bij drie N.V.'s loopt de aanlevering van de jaarrekeningen tot en met 2016 nog achter. Het Cft gaat ervan uit dat ook de aanlevering van de jaarrekeningen van de stichtingen en instellingen op gang komt.

Mocht u behoefte hebben aan een toelichting op dit schrijven dan is het Cft graag bereid die te geven.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

De voorzitter van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten

Prof.dr. R.H.J.M. Gradus

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:

De Minister-President van Curaçao

De voorzitter van de Staten

De secretaris-generaal van het ministerie van Financiën van Curaçao